

Nytt bränslelager byggs med markbetong av askor.

Mälarenergi vill göra betong av andras askor

Energibolaget Mälarenergi sparar både naturresurser och pengar genom att återanvända askan som blir kvar i Västerås fjärrvärmeverk. Av askan tillverkas en mycket hållfast betong, som nu används som markförstärkning när företaget gjuter en stor uppsamlingsplats för tunga containrar.

– Vi gör någonting vettigt av ett restmaterial. Vi sparar pengar samtidigt som det stärker vår miljöprofil. Det vi lämnar ifrån oss är miljövänligt, säger Jens Nerén, chef för bränsleförsörjning vid Mälarenergi i Västerås.

Men han och Mälarenergi skulle vilja ta ett steg till: I Sverige alstras årligen en och en halv miljon ton aska, bland annat från landets alla fjärrvärmeverk som eldar fasta bränslen. En miljon ton tas tillvara – till största del genom att täcka över gamla soptippar, dvs deponier.

– Vi kan ta emot en obegränsad mängd energiaska från alla fjärrvärmeverk här i Mälardalen och göra betong av den. Vi skulle kunna gå samman kring större anläggningsprojekt eftersom vi då har tillgång till så mycket mer aska, säger Jens Nerén.

Under många år skickade Mälarenergi årligen 25 000 ton aska från fjärrvärmeverket till deponier. Men det är ett slöseri med resurser och skulle ha blivit dyrt med deponiskatt. För 20 år sedan började företaget dock att tänka om.

– Vi provade att blanda aska med cement och vatten och fick en blöt betong som bland annat användes till att täta gamla gruvhål för att inte skadliga ämnen skulle läcka ut. Men det blev mycket dyrt, berättar Jens Nerén.

Mälarenergi testade då en annan process genom att röra samman ingredienserna i en blandare som kan liknas vid en jättelik hushållsberedare. Resultatet blev torr betong, en produkt som är billigare, effektivare och lättare att transportera.

I dag sparar Mälarenergi 20 miljoner kronor om året på att ta hand om sina askor. I början användes betongen i mindre projekt som att göra parkeringsplatser och industrigolv. På senare tid satsar Mälarenergi på större projekt.

I oktober kommer Mälarenergis nya bränslelager att stå klart i Västerås hamn. Fem hektar åkermark har cementerats för att bli uppställningsplats för containrar. Här har den hållfasta markbetongen av aska använts som ett kvalificerat bärlager på den lösa leran.

– Vi gör en kvalitetsprodukt. Fördelen med blandningen är att utlakningen av metaller är låg, vilket gör den miljövänlig. Vi ska lämna bra saker efter oss.

Tommy Christensen, projektledare för Mälarenergis askutläggning och Jens Nerén, chef för bränsleförsörjning vid Mälarenergi

Välkommen till vårt nyhetsbrev!

Nya siffror från 2010 visar att större mängder askor används som deponitäckning, och en mindre mängd än 2006 går till vägar och ytor. Inget konstigt med det eftersom det finns ett behov av askorna när hushållsdeponierna ska sluttäckas. Men inom 5-10 år är huvuddelen av deponierna täckta och andra användningsområden måste växa fram. Ska askorna användas till att bygga nya deponier? Nej, det är slöseri med användbara resurser och en kostsam utveckling. Det gäller att redan idag se askornas möjligheter och använda askorna på ett resurseffektivt och miljösäkert sätt.

Mälarenergi visar på en intressant möjlighet, och är även öppna för att genom samarbete använda askor från andra producenter.

Arbetet att ta fram en ny handbok, ”Att använda askor rätt”, för att underlätta användningen av askor är i slutfasen. En remissversion skickas i början av november till askproducenter, användare och berörda myndigheter.

Naturvårdsverket har tagit fram en ny Nationell avfallsplan. I planen lyfts att den miljö- och hälso-mässigt säkra användningen av avfall och material behöver öka. Dessutom skriver NV att materialåtgången vid byggande av vägar och andra anläggningar är betydande, och att här finns goda möjligheter att utnyttja lämpligt avfall som uppstår i andra verksamheter. Bra! Här har myndigheter och energi- och återvinningsbranscher ett gemensamt intresse. Det krävs både kunskap och en väl underbyggd strategi. Det arbetet har redan börjat, och vi driver det gärna framåt.

Monica Löfström, VD Svenska EnergiAskor AB
monica.lovfstrom@energiaskor.se

Svenska EnergiAskor

Svenska EnergiAskor är ett branschorgan som arbetar för en miljöriktig hantering av askor från energiproduktion. Målet är ett hållbart energisystem där askorna i så stor utsträckning som möjligt återanvänds och ingår i kretsloppet.

Vår utmaning

I Sverige alstras årligen 1,5 miljoner ton askor varav drygt 1 miljon ton återanvänds, merparten för att täcka gamla hushållsdeponier. Sluttäckningen kommer dock att minska betydligt inom ca 10 år. Därför krävs nya användningsområden.

Sveriges avfallsplan 2012-2017

Naturvårdsverket har skickat ut Sveriges avfallsplan 2012 – 2017 på remiss. NV konstaterar att det finns goda möjligheter att utnyttja lämpligt avfall vid byggande av vägar och andra anläggningar, och på så sätt minska uttaget av naturresurser. I Avfallsplanen föreslås att Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall i anläggningsarbetet utvärderas. Svenska EnergiAskor välkomnar detta. Med anledning av det omfattande missnöjet med handboken bör NV även se över processen för hur handboken togs fram.

Men det finns även skrivningar som är direkt

felaktiga. I avfallsplanen påstås att användning av bottenaska vid vägkonstruktioner kan innebära risk för spridning av farliga ämnen. För det första används mycket små mängder bottenaska från avfallsförbränning i vägkonstruktioner. Orsaken är dels att bottenaskan används för sluttäckning på deponier, dels svårigheten att få acceptans för användning utanför deponier. För det andra, när man har använt bottenaska har det skett under väl kontrollerade förhållanden med erforderliga beslut och kontroller från myndigheter. Den användning som skett kan därför inte anses ge upphov till risk av

betydelse för spridning av farliga ämnen. Det är viktigt att myndigheters dokument är nyanserade och baserade på fakta. Restmaterialet askor är en bortglömd resurs. Det gäller att använda askorna på ett resurseffektivt och miljövänligt sätt. När analyser finner att askorna är miljösäkra ska de naturligtvis plockas ur kretsloppet på ett miljösäkert sätt. Miljöbalken beskriver detta i andra kapitlet. Resursaspekterna bör därför övervägas om föroreningsrisken bedöms vara ”ringa”.

Svenska EnergiAskors hela remissvar återfinns på www.energiaskor.se

Askmängderna ökar visar nya siffror

Askproduktionen har ökat i Sverige sedan 2006 med i storleksordningen 20 %. Från 1,3 miljoner ton till 1,5 miljoner ton. Det är relativt små ändringar i användningen av aska om man jämför 2010 med 2006. Den dominerande användningen är fortfarande som täckmaterial på deponier och det näst vanligaste sättet att hantera sin aska är att använda den som vägbyggnadsmaterial eller som konstruktionsmaterial för ytor. Den totala procentuella andelen konstruktionsmaterial för deponier, vägar och ytor har inte ändrats utan ligger kvar på 68-69 %. Däremot verkar det som det är en större andel som går till deponitäckning 2010 än

2006 och den andel som går till vägar och ytor har minskat.

Aska som täckning av deponi på Tvetatippen i Södertälje

Remissvar Miljömål

Svenska EnergiAskor påtalade i remissvar att miljömålen ”Giftfri miljö” och ”God bebyggd miljö” inte får motverka varandra. Användningen av restmaterial och avfall måste stimuleras. Miljöbalken beskriver detta tydligt. ”Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning”. Resursaspekterna bör därför övervägas om föroreningsrisken bedöms vara ”ringa”.

Detta är inte fallet när det gäller Naturvårdsverkets handbok, Återvinning av avfall i anläggningsarbeten, Handbok 2010:1. Handboken prioriterar överförsiktig målet om giftfri miljö och argumenterar inte utifrån resurshushållningsbestämmelsen i Miljöbalken. Naturvårdsverket publicerade handboken, trots omfattande protester från branschorganisationer och kommuner med flera.

Aktuellt

Att använda askor rätt

Svenska Energiaskor ska ta fram en handbok om miljöprovning som speciellt vänder sig till den som använder askor som byggmaterial.

Vi vill underlätta för dem som ska söka tillstånd så att de snabbt ska kunna få fram det underlag som behövs för att uppfylla myndigheternas krav.

I början av november kommer en remissversion att skickas till berörda myndigheter, askproducenter och möjliga användare. Remissversionen läggs upp på hemsidan, och Svenska EnergiAskor tar gärna emot bidrag i form av erfarenheter från branschen och myndigheter.